

Ófjárhagsleg upplýsingagjöf

Vinnslustöðin hf. (VSV) er hlutafélag og starfar á grundvelli laga nr. 2/1995 um hlutafélög. Félagið er útgerðar- og fiskvinnslufyrirtæki, sem rekur eigið sölu- og markaðsstarf og selur afurðir sínar að nær öllu leyti á erlendum mörkuðum. Það var stofnað árið 1946 og er með fjölbreytilegan rekstur, gerir út þrjú togskip, einn netabát og fjögur uppsjávarskip. Fiskvinnsla félagsins samanstendur af saltfisksverkun og frystingu botnfisks og uppsjávarfisks. Einnig rekur félagið fiskimjölsverksmiðju. Í samstæðunni er rekstur verkstæðis og frystigeymslu, löndunarþjónusta, ísframleiðsla, skipaafgreiðsla ásamt umboðssölu. Þá rekur félagið fimm sölufélög erlendis ásamt fiskvinnslu í Portúgal. Móðurfélag í samstæðunni er Vinnslustöðin hf. og er staðsett í Vestmannaeyjum.

Meginhlutverk VSV er að veiða, framleiða, þróa, markaðssetja og selja verðmæta gæðaaafurð úr hafinu á arðsaman og ábyrgan hátt. Félagið stundar markaðs-, sölu- og vöruþróunarstarf á völdum mörkuðum og selur afurðir undir eigin vörumerkjum og vörumerkjum dreifiaðila. Félagið starfrækir einnig söluskrifstofur á lykilmörkuðum sínum og er verkefni þeirra að selja afurðir VSV og miðlun sjávarfangs þar sem þess gefast tækifæri.

Vöxtur félagsins næst með því að nýta tækifæri til vaxtar á Íslandi með aukinni veiði- og vinnslugetu og á erlendum mörkuðum með samstarfi og sjálfstæðum rekstrareiningum, eða öðru því formi sem gefur félaginu tækifæri til skapa aukna arðsemi sem byggir á kjarnastarfsemi og kjarnaþekkingu fyrirtækisins.

Lög og siðferðismál

Félagið leitast við að hámarka arð eigenda og skapa góðan vinnustað fyrir starfsfólk sitt. Vinnslustöðin starfar eftir lögum og reglum sem gilda um starfsemi félagsins og hefur í hávegum viðmið um gott siðferði í viðskiptum. Félagið starfar í einu og öllu eftir vinnulöggjöf og kjarasamningum. Það ber fulla virðingu fyrir mannréttindaákvæðum um félagafrelsi, nauðungar- eða þrælunarvinnu og misrétti. Öll mismunun á grundvelli ómálefnalegra þátta er bönnuð.

Samfélagsábyrgð

Sjávarútvegur hefur miklu hlutverki að gegna í íslensku samfélagi og er einn af burðarstólpum þess. Vinnslustöðin hefur þar hlutverki að gegna í íslensku samfélagi sem efnahagslegt afl í litlu samfélagi og vill efla lífsgæði þess með fjárfestingum í samfélaginu og úrlausn vandamála sem steðja að því samfélagi sem félagið er hluti af.

Vinnslustöðin er þátttakandi í nærsamfélaginu, bæði með þátttöku í verkefnum og viðburðum og styrkir það fjárhagslega. Félagið kaupir þjónustu í heimabyggð og hefur lengi verið máttarstólpi í íþróttalífi Vestmannaeyja.

Stjórnendur og starfsfólk Vinnslustöðvarinnar hafa virðingu, sjálfbærni og sanngirni að leiðarljósi í starfseminni til að skapa félaginu og samfélaginu velferð og farsæld. Í stefnuskjali félagsins er að finna eftirfarandi gildi:

- Virðing
  - Virðing virkar aðeins, sé hún sýnd í verki.
  - Eigendur, stjórnendur og starfsmenn VSV bera mikla virðingu fyrir auðæfum hafsins, fyrir fólkinu sem sækir sjóinn og vinnur úr aflanum, fyrir fólkinu sem neytir hollustu úr hafinu, fyrir gæðum afurðanna sem VSV vörumerkið tryggir og hvert fyrir öðru.
  - VSV tekur opinskáan þátt í opinberri umræðu um þróun og nýtingu auðlinda hafsins frá sjónarmiðum sjálfbærni, samfélagsins og arðsemi.
  - Hjá VSV er lögð áhersla á að gagnkvæm sanngirni ríki í samskiptum, bæði innan félagsins og út á við.

- Sjálfbærni
  - Njóta ávaxta náttúrunnar.
  - Eigendur og starfsfólk njóti ávöxtunar af sínu framlagi til fyrirtækisins.
  - Þjóðum viðskiptavinum afbragðs afurðir sem eru framleiddar undir ábyrgri nýtingu auðlinda.
  - Arðsemi sem er forsenda samfélagslegrar ábyrgðar.
  - Ísland á mikil auðæfi í hafinu, trausta og heilsusamlega fæðulind sem þarf að yrkja með virðingu, til að framleiða matvæli fyrir Íslendinga og til útflutnings. Starfsmenn VSV gera sér grein fyrir mikilvægi sínu við meðhöndlun íslenskra auðlinda og afurða. Allir geta treyst því að hjá VSV eru auðlindir hafsins nýttar af virðingu og með skynsamlegri sókn og umgengni.

- Velferð
  - VSV leggur áherslu á virka þátttöku í samfélaginu með því að efla lífsgæði, styrkja hagkerfið og vinna að framþróun á innviðum samfélagsins sem hugmyndaauðgi við nýsköpun og úrlausn vandamála.
  - VSV rækir hlutverk sitt í samfélaginu með fjárframlagi og vinnuframlagi, ásamt því að þróa vinnustaðinn í samræmi við þau lífsgæði sem Íslendingar vilja búa við.
  - VSV stendur vörð um endurnýjun þeirra auðlinda sem starfsemi félagsins byggir á, með skynsamlegri sókn og með afbragðs nýtingu hráefnis frá veiðum til kaupenda.
  - Hjá VSV er lögð áhersla á arðsemi rekstrarins svo fólk megi njóta ávöxtunar af vinnuframlagi sínu og skapi um leið forsendur þess að félagið fái staðið undir samfélagslegri ábyrgð sinni.
  - Vörumerkið VSV á að vera öruggt tákni um góðar og hollar afurðir.

Umhverfismál

Vinnslustöðin sækir verðmætt hráefni sitt í hafið við Ísland og í norðanverðu Atlantshafinu. Það er markmið félagsins að nýting náttúruauðlinda byggi á sjálfbærni með tilliti til langtímasjónarmiða. Félagið vill stuðla að því að skipulag fiskveiða leiði til ábyrgtrar nýtingar fiskistofna eins og best þekkist í heiminum. Góður árangur íslensks sjávarútvegs frá upphafi þessarar aldar er merki þess að á Íslandi er eftirlit með ástandi fiskistofna gott og vörður er staðinn um sjálfbærni þeirra. Félagið er með fisktegundir vottaðar af MSC (Marine Stewardship Council) sem er alþjóðleg vottunarstofa um sjálfbærar fisktegundir. Úttektir vottunarstofa eru gerðar a.m.k. árlega. Einnig er félagið aðili að IRF (Iceland Responsible Fisheries) varðandi vottun fiskveiða. Tilgangur vottunar IRF er að sýna fram á með gagnsæjum hætti að staðið er að fiskveiðum og fiskveiðistjórnun á Íslandi á ábyrgan og viðurkenndan hátt í samræmi við kröfur Matvæla- og landbúnaðarstofnunar Sameinuðu þjóðanna, FAO. Félagið er með vottað gæðastjórnunarkerfi, HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points), FEMAS (Feed Material Assurance Scheme) og IFFO RS (Global Standard for Responsible Supply) til að tryggja rekjanleika, stöðluð vinnubrögð og gæði afurða.

Með reynslumiklu og hæfu starfsfólki er lögð áhersla á gæði afurða og ábyrga umgengni til sjós og lands. Íslenskur sjávarútvegur á sinn þátt í útblæstri á gróðurhúsalofttegundum. Kolefnisspor sjávarútvegs vegna fiskveiða er þó lítið í samanburði við aðra framleiðslu á próteini. Það hefur verið staðfest í rannsókn sem unnin var af Matís í samstarfi við íslensk sjávarútvegsfyrirtæki. Sem dæmi um það er kolefnisspor íslensks þorsks, án flutninga, 0,9 kg Co2 ígildi/kg af vöru í samanburði við 2,2 kg norsks þorsks. Samtök fyrirtækja í sjávarútvegi, sem Vinnslustöðin er aðili að, hefur undirritað með íslenskum stjórnvöldum samstarfsfyrirlýsingu um hvata til að draga úr kolefnisspori í íslenskum sjávarútvegi.

Vinnslustöðin notaði ásamt dótturfélaginu Hugin ehf. rúma 12,7 milljón lítra af olíu á árinu 2023 og minnkaði notkun úr 13,3 milljónum frá árinu áður. Ástæður liggja helst í styttri sókn á makrílmið en skert afhending á raforku var samt sem áður til fiskimjölsverksmiðju félagsins og 30% minni raforka fékkst til keyrslu rafskautaketils verksmiðjunnar. Ef félagið hefði fengið nægt rafmagn til fiskimjölsverksmiðjunnar hefði olíunotkun dregist saman um 15% á milli ára. Skip Ós ehf., Þórunn Sveinsdóttir VE, kom inn í rekstur félagsins á árinu og jókst heildarnotkun olíu að því meðtöldu úr 13,3 milljónum lítrum í tæpar 14 milljónir lítra. Aukning á milli ára í olíunotkun var því 5% með tilkomu nýs skips á meðan aflahlutdeild jókst um 18%. Samkvæmt skýrslur Umhverfisstofnunar hafa stjórnvöld með undirskrift alþjóðlegra samninga gengist undir að minnka losun mengandi efna um 29% miðað við árið 2005 til ársins 2030. Ef olíunotkun er skoðuð frá árinu 2005 til 2020 í samhengi við aflahlutdeild félaga Vinnslustöðvarinnar hefur aflahlutdeild aukist á meðan olíunotkun hefur minnkað. En ef tekið er mið af árinu 2023 hefur olíunotkun aukist, en þó ekki í sama hlutfalli og aukning aflaheimilda. Eru ástæður aukningar þær að félagið hefur ekki fengið nægt rafmagn afhent. Með öðrum orðum hefur losun gróðurhúsalofttegunda minnkað, reiknað á þennan hátt á tímanum, en ljóst er að starfsemi félagsins er mjög viðkvæm fyrir afhendingu á hreinni orku í stað mengandi orkugjafa. Stendur félagið frammi fyrir því að þurfa að endurnýja olíukatla í fiskimjölsverksmiðju sinni til að minnka losun og auka hagkvæmni því ekki verður tryggt rafmagn á næstu misserum. Með því að tryggja afhendingu á rafmagni til fiskimjölsverksmiðju og með áframhaldandi endurnýjun skipa, sem félagið fyrirhugar, ættu markmið um minnkun á losun að takast fyrir árið 2030.

Botnfisksskipið Breki VE, sem byggður var í Kína og tekinn í rekstur á árinu 2017, ber vott um mikilvægi umhverfismála hjá félaginu þar sem olíusparnaður er með því besta sem þekktist í skipaflota Íslendinga. Félagið notar ekki svartolíu í skipaflota sínum. Fiskimjölsverksmiðja félagsins starfar með leyfi Umhverfisstofnunar og skilar skýrslu til hennar um Grænt bókhald ár hvert þar sem fram koma áhrif hennar á umhverfið. Skýrslan inniheldur meðal annars mælingar á magni mengandi efna og frárennsli frá verksmiðjunni sem mælt er með hreinsistöð sem staðsett er innan verksmiðjunnar. Markvisst hefur verið dregið úr olíunotkun verksmiðjunnar og er hún keyrð að miklu leyti með rafmagni en því miður hefur afhending á raforku til félagsins ekki verið nægjanleg undanfarið til að halda áfram á þeirri vegferð. Allt sorp félagsins er flokkað og skilað til sorpstöðvar samkvæmt ítrustu kröfum. Sorpið, sem getur verið plast, timbur, málmhlutir og lífrænn úrgangur, er sett í þar til gerða gáma og afhentir samkvæmt kröfum.

Unnið er eftir formlegri umhverfisstefnu innan félagsins sem útgefin var á árinu 2015 og endurskoðuð reglulega.

Mannauður

Hjá félaginu er starfandi sérstakt lögfræði- og mannauðssvið þar sem stjórnendur veita faglega ráðgjöf og stuðning varðandi starfsmannamál, túlkun kjarasamninga og annað sem viðkemur mannauði félagsins. Gefin er út ítarleg starfsmanna- og áhafnahandbók þar sem fram koma meðal annars upplýsingar um starfsmannastefnu félagsins, réttindi starfsfólks, kjaramál, jafnrétti, öryggismál,

upplýsingar um heilsustefnu og viðbrögð við einelti á vinnustað. Vinnslustöðin hf. hefur gefið út starfsmannahandbók á íslensku og ensku sem er einkum og aðallega til leiðsagnar fyrir stjórnendur og hefur að geyma upplýsingar um ýmislegt er varðar reglur fyrirtækisins, starfsumhverfi, réttindi og skyldur. Starfsmenn hafa aðgang að starfsmannahandbókinni á skrifstofu starfsmannastjóra og á kaffistofum starfsmanna og stjórnendur hafa aðgang að handbókinni á netdrifi fyrirtækisins. Þá hefur Vinnslustöðin gefið út áhafnahandbók fyrir hvert skip í útgerð fyrirtækisins sem skipverjar hafa allir aðgang að um borð í skipunum.

Fyrirtækið leggur áherslu á að skapa starfsmönnum heilsusamlegt og öruggt vinnuumhverfi sem stuðlar að slysalausum vinnustað. Fyrirtækið hefur sett sér öryggisstefnu sem gildir fyrir stjórnendur og starfsmenn á sjó og í landi. Í samræmi við vinnuverndarlöggjöf starfar öryggisnefnd á vinnustaðnum sem vinnur að forvarnar- og öryggismálum og stefnumótun með stjórnendum og á skipum félagsins eru öryggismál á ábyrgð skipstjóra og stýrimanna lögum samkvæmt. Öryggismál fyrirtækisins eru í sífelldri endurskoðun með það að markmiði að auka öryggisvitund starfsmanna og bæta vinnuumhverfið. Unnið er með tryggingafélagi félagsins að átaki til að fækka slysum á sjó og í landi, þar með talið með skráningu slysa og næstum slysa sem verða hjá félaginu. Markmiðin eru ávallt þau að læra af fyrri reynslu og fækka slysum.

Félagið styður við íþróttaiðkun starfsmanna og samningur er í gildi milli félagsins og fyrirtækisins Sjómannahélsu sem fylgist með heilsu sjómanna sem hafa þar aðgang að þjónustu ef þörf er á.

Félagið er með vottað jafnlaunakerfi. Meginmarkmið jafnlaunavottunar er að vinna gegn kynbundnum launamun og stuðla að jafnrétti kynjanna á vinnumarkaði. Launagreining var gerð af úttektaraðila á árinu 2024 í tengslum við launagreiningu ársins 2023 og staðfest var að launamunur hjá félaginu var innan allra vikmarka og óútskýrður launamunur var ekki til staðar.

Sem ábyrgðaraðili hefur Vinnslustöðin gert vinnsluskrá um vinnslu persónuupplýsinga í félaginu og undirritað vinnslusamninga við þá aðila sem vinna persónuupplýsingar fyrir hönd Vinnslustöðvarinnar. Vinnsla persónuupplýsinga hjá Vinnslustöðinni er í samræmi við meginreglur persónuverndarlaga.

Skrifleg stefna og viðbragðsáætlun gegn einelti, kynferðislegri og kynbundinni áreitni og ofbeldi er í gildi hjá félaginu sem kynnt er starfsmönnum. Í henni koma meðal annars fram upplýsingar um hvert skuli beina tilkynningum og hvernig tilkynningum er fylgt eftir. Vinnslustöðin leggur áherslu á velferð og öryggi starfsmanna sinna og hefur samþykkt aðgerðaráætlun til að sporna við ofbeldi. Tilgangur með aðgerðaráætlun fyrirtækisins er að hvetja og styðja þá sem eru þolendur heimilisofbeldis til að leita sér hjálpar. Ofbeldi hefur ekki aðeins varanlegar afleiðingar fyrir þolendur og fjölskyldur þeirra, heldur allt samfélagið.

Mannréttindi, siðferði, spilling og mútur

Vinnslustöðin virðir almenn mannréttindi, rétt allra til félagafrelsis og kjarasamninga. Allir hagaðilar félagsins eiga rétt á sanngjarnri meðferð í anda jafnræðisreglu. Því til stuðnings er félagið með útgefna jafnlaunastefnu eins og fjallað hefur verið um hér að framan. Áhersla er lögð á að verktakar og undirverktakar fari eftir gildandi lögum í landinu. Félagið tekur ekki þátt í mútum á nokkurn hátt eða spillingu og hefur gefið út reglur um verklag við uppljóstrun samkvæmt lögum um vernd uppljóstrara nr. 40/2020.

Flokkunarreglugerð ESB

Flokkunarreglugerð ESB tók gildi á Íslandi 1. júní 2023 með lögum nr. 25/2023 um upplýsingagjöf um sjálfbærni á sviði fjármálaþjónustu og flokkunarkerfi fyrir sjálfbærar fjárfestingar. Lögin voru afturvirk til 1. janúar 2023 og gilda því um allt fjárhagsárið 2023.

Tilgangur reglugerðarinnar er að skilgreina hvaða atvinnustarfsemi telst vera umhverfislega sjálfbær og á að stuðla að gagnsæi í sjálfbærniupplýsingagjöf. Umhverfismarkmiðin eru sex: mildun loftslagsbreytinga, aðlögun að loftslagsbreytingum, sjálfbær notkun og verndun vatns- og sjávarauðlinda, umskipti yfir í hringrásarhagkerfi, mengunarvarnir og eftirlit með mengun, og vernd og endurheimt líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa. Tæknileg matsviðmið fyrir mildun og aðlögun loftslagsbreytingum hafa verið innleidd með framseldri reglugerð ESB 2021/2139 og atvinnustarfsemi sem þar er tekin fram fellur undir upplýsingaskyldu á Íslandi en framseld reglugerð ESB 2023/2486 um önnur umhverfismarkmið og uppfærsla á fyrstu tveimur í framseldri reglugerð ESB 2023/2485 tóku gildi innan ESB árið 2023 og bíða innleiðingar hér á landi.

Til þess að fyrirtæki geti talist umhverfislega sjálfbær í skilningi reglugerðarinnar þurfa þau að uppfylla viðmið fyrir umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfsemi samkvæmt 3. gr. flokkunarreglugerðarinnar. Í fyrsta lagi þarf atvinnustarfsemin að stuðla verulega að einu eða fleiri umhverfismarkmiðum, á sama tíma má hún ekki skaða önnur markmið. Hún þarf að vera stunduð í samræmi við lágmarksverndarráðstafanir og að lokum að hlíta tæknilegum matsviðmiðum.

Gerð er krafa á að fyrirtæki birti hlutfall veltu, fjárfestingagjalda og rekstrargjalda fyrir nýliðið rekstrartímabil á hægri starfsemi, það er, starfsemi sem fellur undir flokkunarreglugerðina. Að sama skapi skal birta sömu lykilmælikvarða fyrir starfsemi sem uppfyllir öll viðmið reglugerðarinnar og telst vera samræmd starfsemi.

Vinnslustöðin hf. hefur farið yfir starfsemi sína í samræmi við tæknileg matsviðmið þar sem starfsemi félagsins var borin saman við þau tæknilegu matsviðmið sem nú þegar hafa verið birt og gilda hér á landi. Við mat á tæknilegu matsviðmiðunum kom í ljós að meginstarfsemi Vinnslustöðvarinnar hf. fellur ekki undir þau tæknilegu matsviðmið sem hafa verið birt og eru því ekki forsendur til frekari skýringa eða útreikninga að ræða.

Vinnslustöðin er þó meðvitað um að flokkunarreglugerðin er í stöðugri þróun og starfsemi sem fellur undir önnur umhverfismarkmið en loftslagsbreytingar, ss. sjálfbær notkun og verndun vatns- og sjávarauðlinda, umbreyting yfir í hringrásarhagkerfi, mengunarvarnir og eftirlit, og verndun og endurheimt líffræðilegrar fjölbreytni og vistkerfa bíður innleiðingar hér á landi, auk þess sem frekari atvinnugreinar gætu bæst við birtingarskylduna. Að þeim sökum mun félagið fylgjast grannt með þeirri þróun sem á sér stað og birta upplýsingar um sína meginstarfsemi um leið og hún fellur undir framseldar gerðir flokkunarreglugerðarinnar.